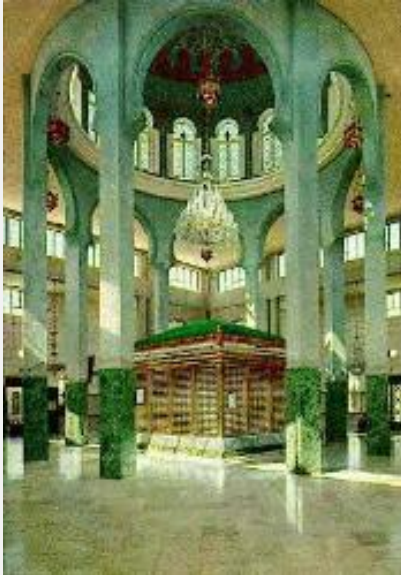

عالمه غیر معلمه

پنجم جمادی الاولی سال پنجم و ششم هجری روز ولادت با سعادت بانوی قهرمان کربلا و پرچمدار نهضت حسینی علیه السلام ، حضرت زینب کبری سلام الله علیها می باشد.

پنجم جمادی الاولی سال پنجم و ششم هجری روز ولادت با سعادت بانوی قهرمان کربلا و پرچمدار نهضت حسینی علیه السلام ، حضرت زینب کبری سلام الله علیها می باشد.

این روز را روز پرستار نامیده اند و علت آن است که حضرت زینب پرستاری امام زمانش ، حضرت سجاد علیه السلام و دیگر بیماران و مصیبت زدگان اهل بیت را بر عهده داشت، و ضمن انجام رسالت مهم و تبلیغ نهضت حسینی ، از پرستاری بیمار کربلا ، با تحمل آن همه سختیها و ناملایمات غافل نبود.

اما از انصاف به دور است کسی که خانم زینب را صرفاً پرستار بیمار بداند، چرا که پرستاری از بیمار یکی از کوچکترین مسئولیت های حضرت بود. هر چند پرستاری ، وظیفه سنگین و ارزشمندی است و پرستار متعهد باید با صبر و حوصله، تحمل هر نوع ناملایمات را برای انجام خدمتش داشته باشد و چنین کاری از عهده هر کس بر نمی آید ولی با این حال ، مقام زینب سلام الله علیها، آنقدر والا و عظیم است که باید ایشان را پرستار نهضت و انقلاب حسینی بنامیم. زیرا این پرستاری ، به مراتب مهمتر و سرنوشت سازتر از پرستاری بیمار بود . زینب علیها السلام نقش حفاظت از قیام خونبار حسینی را بر عهده داشت که اگر چنین نبود ، خون امام حسین علیه السلام پایمال می گشت.

حضرت زینب علیها السلام در پس آن مصیبتها ، آنچنان بار سنگین پرچم ولایت را بر دوش گرفت و در برابر کفر ایستاد و خطابه خواند تا مردم را بیدار نمود و پس از آن حرکتهای اسلامی ایجاد شد.

برگی از پرستاری نهضت حسینی

امام حسین علیه السلام قبل از شهادت ، سفارش های لازم را به زینب علیها السلام نمود و پرستاری نهضت را به او واگذار کرد ، او را به صبر و بردباری امر نمود و با قلبی محکم و بی هراس از آینده نهضت ، به سوی میدان حرکت کرد. زینب (س) نیز پرچم پر افتخار امام زمانش ، حسین علیه السلام را بر دوش گرفت و مانع افتادن پرچم الهی بر زمین شد و با اقتدار و شهامتی که تاریخ نظیرش را ندیده ، در برابر ظلم و ستم ایستادگی نمود.

راستی چه رادمردی است این زن ، که با آنهمه مصیبت های سخت که هر يك كوهی را به لرزه در می آورد و انسان را مضطرب و از خود بی خبر می سازد ، در برابر سنگدل ترین ، تند خوترین و تبهکارترین انسان روی زمین، آن سان با کبر و مناعت برخورد می کند که همه را به شگفتی وامی دارد .

زن مگو ، مرد آفرین روزگار .

زن مگو، بنت الجلال ، اخت الوقار .

زن مگو، کمتر کنیزش حورعین .

زن مگو، دخت امیر المومنین .

این زیاد که آن همه کبر و بی اعتنائی را از يك زن رنج کشیده و ماتم زده می بیند ، انگشت حیرت به دهان می گیرد و می خواهد او را کوچک شمارد، با تکبری انتقام جویانه رو به حضرت زینب نموده می گوید: " خدای را شکر می کنم که شما را رسوا ساخت ، مردانگان را کشت و سخنانتان را دروغ گردانید . " زینب (س) با عظمت ، نگاهی تحقیرآمیز به آن سرکش بی نام و نسب می کند و فریاد بر می آورد که : " سپاس خدای را که ما را با انتصاب به پیامبرش ، گرمی داشت و از آلودگی و ناپاکی دور ساخت و شخص تبه کاری چون تو را رسوا کرد."

این زیاد که منتظر چنین جواب تندی نبود، از حضرت می پرسد: " کار خدایت را درباره خاندانت چگونه دیدی ؟ " ، حضرت با سربلندی و مناعت می فرماید : " والله ما رأیت الا جمیلا... " . " به خدا قسم جز نیکی و زیبایی ندیدم ، آنان قومی بودند که خداوند کشته شدن در راهش را بر آنها نوشته بود و لذا با شجاعت به قتلگاه خویش شتافتند ولی به زودی خداوند تو و آنان را در يك جا گرد آورد تا در پیشگاهش محاکمه شوی."

این سخن حضرت زینب علیها السلام چقدر تکان دهنده است و انسان را وا می‌دارد که در برابر آن همه عظمت و بزرگواری، احساس شرمساری و حقارت کند که این زینب پس از آن همه مصیبت، چون برای رضای خداست، همه را زیبا می‌بیند و حال آنکه عموم انسانها در برابر کوچکترین اذیت و آزاری، کوچک و زبون می‌شوند. چقدر فاصله است میان آسمان عظمت زینب و دنیای پست دنیا خواهان.

القاب حضرت زینب علیها السلام

عظمت و قدرت روحی دختر امیر المومنین علیه السلام در میدان های مختلف، سبب گردید که او استوانه چنان محکم باشد که بخش سنگینی از بار امامت و زعامت پدر و دو برادرش را بر دوش کشد. محدثان و مورخان برای آن بانو، القاب گوناگونی ذکر نموده اند که هر کدام، نشانگر قوت موضع گیری آن بانوی بزرگوار در برابر حوادث و رویدادهای مختلف است، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نام او را " زینب" یعنی زینت پدر گذارد. دیگر لقب های حضرت عبارتند از: عقيله بنی هاشم، عقيلة الطالبین، عقيلة النساء، عقيله قریش، ام المصائب، زینب کبری، صدیقه صغری، عالمه غیر معلمه، عارفه، عامله، شریک الحسین، محبوبه مصطفی، زاهده، باکیه. (2)

حضرت زینب علیه السلام مظهر صفات اخلاقی

زینب (س) که تربیت شده مکتب وحی بود همانند پدر و مادرو اهل بیت بزرگوار خویش، دارای سجایای اخلاقی بود. سید عبدالحسین شرف الدین که از مفاخر اسلام محسوب می‌شود درباره ایشان می‌گوید: " بزرگوارتر از نظر اخلاق، مثل حضرت زینب دیده نشده است. خشم و غضب بر او چیره نشد و از مقامش کم نکرد. و هیچ عالمی بر حلم و صبرش غالب نگشت. درتیزهوشی و صفای باطن و قوت دل و اطمینان قلب، آیتی از آیات خدا بود. " (3) صاحب انساب الطالبین می‌نویسد: " زینب سلام الله علیها به صفات نیک بسیار و اوصاف گرانقدر و باشکوه و با خصلت های پسندیده نسبت به دیگران ممتاز شد؛ خلق و خوی سعادت آفرین او و صفات اخلاقی بارز و افتخار آفرین ایشان و فضیلت های پاک و طاهر او نسبت به دیگران ممتاز بود. " (4) صبر و استقامت، و ایمان و تقوی از صفاتی هستند که فقط صاحبان مکارم اخلاق به آنها وابسته اند و سایر افراد ممکن است با بعضی از صفات آشنا باشند. " حضرت زینب (س) در شکیبایی و استقامت و قدرت ایمان و تقوی، یگانه بود و در فصاحت و بلاغت حضرت علی (ع) بود. " (5) سویوطی درباره حضرت می‌گوید: " حضرت زینب سلام الله علیها زنی خردمند، تیز بین و فصیح بود، البته خردمندی که قدرت قلبی نیز داشت. " (6& shy;

زینب علیها السلام از دیدگاه دیگران

1- جاهز که خود ادیبی در عرب است و در این رشته کم نظیر می‌باشد از خزیمه روایت می‌کند که پس از شهادت امام حسین وارد کوفه شدند که با ورود اسیران اهل بیت در کوفه و زمان ایراد خطبه توسط زینب بود من هیچ زن اسیری را گویا تر از او ندیدم، چنان سخن می‌گفت که گویی سخنان از زبان علی علیه السلام خارج می‌شدند. (7)

2- نیشابوری در شرح حال، و بیان عظمت و مقام زینب می‌گوید: " زینب در فصاحت و بلاغت، و در پارسایی و عبادت مانند پدرش علی (ع) و مادرش زهرا علیها السلام بود. " (8)

3- ابن حجر عسقلانی می‌نویسد: " او (حضرت زینب) مجسمه شجاعت و شهامت بود. روحی قوی و همتی بلند داشت، او دارای روحی عظیم، منطقی پایدار، قوت بیانی فوق العاده بود، آنچنان که حیرت مورخان را برانگیخته است. " (9)

4- فریشر نویسنده غربی می‌گوید: " ایراد آن نطق در کوفه ثابت می‌کند که آن همه مصائب و سختی ها نتوانسته بودند روحیه آن زن را متزلزل کنند. در صورتی که این خطر وجود داشت که در همان حال سخنرانی او را به قتل برسانند. " (10)

5- جلال الدین سیوطی در رساله " زینبیه " می‌نویسد: " زینب در زمان جدش رسول خدا پا به عرصه جهانی گشود و در دامن وی پرورش یافت. او هوشمندی توانا و دوراندیش، و دارای قلبی پر قوت و پر صلابت بود. او 5 سال از عمر خویش را در کنار پیامبر خدا گذرانده و تربیت یافته است. "

6- ابن اثیر جزیری می‌نویسد: " زینب دختر علی ابن ابیطالب، مادرش فاطمه دختر رسول خدا بود. زینب تنها خانم متفکر و دانشمندی بود که از قوت فکر بالایی برخوردار بود. او در واقعه کربلا همراه برادرش حسین بن علی بعد از شهادتش به همراه غافلره روانه شام گشت. و در برابر یزید بن معاویه، خطبه ای شیوا و پر معنا ایراد نمود. ایراد آن خطبه درایت، عقل، اندیشه و قدرت بالای قلبی وی را می‌رساند. " (11)

7- محمد غالب شافعی مصری می‌نویسد: " یکی از بزرگترین زنان اهل بیت از نظر حسب و نسب و از مهمترین بانوان طاهره که دارای روحی بزرگ و مقام تقوا و آینه سرتا پا نمای رسالت و ولایت بوده، حضرت سیده زینب دختر علی ابن ابیطالب می‌باشد. که به نحو کامل او را تربیت کرده بودند و از سینه علم و دانش خاندان نبوت سیراب گشته بود. به حدی که در فصاحت و بلاغت یکی از آیات بزرگ الهی گردید و در حلم و کرم و بصیرت و تدبیر در امور، در میان خاندان بنی هاشم و بلکه عرب مشهور شد و میان جمال و جلال و سیرت و صورت و اخلاق و فضیلت را جمع کرده بود. شب ها در حال و عبادت و روزها را روزه داشت و به تقوا و پرهیزگاری معروف بود. " (12)

مقام عملی حضرت زینب علیها السلام

از جمله صفات حضرت زینب سلام الله علیها ، این است که خواهان عالم کردن مردم بود و آنان را از جهل بر حذر می داشت ، حضرت در زمان اقامت پدر بزرگوارش در کوفه برای زنان ، مجلس تفسیر قرآن داشت.(13)و نیز قدرت و علم پاسخ گویی به سئوالات دینی مردم را داشت . در زمان بیماری حضرت زین العابدین علیه السلام مردم مرجعی جز حضرت زینب نداشتند ، لذا افتخار نیابت خاصه امام حسین (ع) نصیب ایشان گردید و به سئوالات مردم پاسخ می داد. از شیخ صدوق روایت شده که حضرت زینب ، نایب خاص امام حسین بود و مردم در رابطه با مسائل حلال و حرام به آن حضرت مراجعه می نمودند تا زمانی که امام سجاد علیه السلام از بیماری شفا یافت. (14)

پی نوشتها:

- 1- اخبار الزینبات، ابوالحسن یحیی بن حسن علوی، ص 23.
- 2- خصائص زینبیه ، نورالدین جزائری .
- 3- فاطمة الزهراء، ص 637، نقل از عقيلة الوحی ، ص 24.
- 4- زندگانی حضرت زینب (س) ، ص 129، نقل از انساب الطالبین.
- 5- تنقیح المقال ، ج 3، ص 79.
- 6- زندگانی حضرت زینب ، ص 121، نقل از رساله زینبیه.
- 7- زندگانی حضرت زینب (س)، ص 137.
- 8- همان، ص 138، نقل از سنن نیشابوری.
- 9- سیمای حضرت زینب (س)، محمد مهدی تاج لنگرودی، ص 119.
- 10- همان، ص 120.
- 11- زینب الكبرى ، علامه جعفر نقدی، صص 18-19.
- 12- دائرة المعارف القرن العشرين، ج 4، صص 795-796.
- 13- خصائص زینبیه، جزائری .
- 14- فاطمة الزهراء، ص 644.